XII საუკუნის საქართველო სხვადასხვა ერების თანაცხოვრებისა და რელიგიური ტოლერანტობის გამორჩეული მაგალითია. არაბი ისტორიკოსები აღნიშნავდნენ, რომ ისინი დავითის სამეფოში, თბილისში, უფრო დაცულად გრძნობენ თავს, ვიდრე ბაღდადში. არაბი ისტორიკოსი ალ-ფარიკი XII საუკუნის შუა ხანებში წერდა, რომ თბილისში მცხოვრებ მუსლიმებს საქართველოს მეფემ შეუქმნა ყველა პირობა, რაც მათ მოისურვეს. იმდროინდელ სომეხ ისტორიკოსებსა და სწავლულებს დავითი და თამარი თავიანთ მეფეებად მიაჩნდათ და დიდი პატივითა და სიყვარულით მოიხსენიებდნენ. სომეხი ავტორი მათეოს ურჰაელი XII საუკუნეში, წერდა, რომ „იყო მეფე დავითი წმინდა და სათნო, ყოვლად შემკული ღვთისმოსავობით და კეთილი სამართლიანობით. ის აღმოჩნდა მიმღები და მოყვარული სომეხთა ტომისა. მის გარშემო შეიკრიბა სომეხთა გადარჩენილი ლაშქარი... დიდის სიყვარულით და აღფრთოვანებით ექცეოდა მას მთელი სომეხი ხალხი“.

ჩრდილოეთ კავკასიაში თამარ მეფესთან დაკავშირებული არაერთი ლეგენდა და გადმოცემა დღემდეა დაცული. ცნობილი პოეტი ნიზამი განჯევი თამარ მეფეს იხსენიებს თავის ნაწარმოებებში. მისი ერთ-ერთი პოეტური თხზულების, „ისკანდერ-ნამეს", მთავარი გმირის პროტოტიპი სწორედ თამარია. XII-XIII საუკუნეების მიჯნაზე მოღვაწე სპარსელი მემატიანე იბნ ისფანდიარი გვიყვება, რომ ნიზამი განჯევის ერთი ბაიათი „თბილისისა და აბხაზიის ფადიშაჰს", თამარს, შეეხებოდა.

XII საუკუნე – ესაა კავკასიის ერთიანობის საინტერესო ნიმუში, ასევე. კავკასის ხალხების კულტურული აღმავლობის ხანა.

განათლების, მეცნიერებისა და
ახალგაზრდობის სამინისტრო

საქართველოს ისტორია

10

მასწავლებლის წიგნი

პირველი ნაწილი